Академија

АНЕВСКИ ПАРТНЕРС

S1

Извоз и увоз на услуги и ДДВ со странство

Електронска книга

Специјализирано ниво · Околу 7 часа (процена)
2026

во соработка со / издава
Аневски Партнерс · од 1996 · Sustainable Business Advisors

Импресум

Академија · електронска книга

© 2026 Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола. Сите права се задржани.

Издавач: Аневски Партнерс ДООЕЛ Битола, ул. Климент Охридски бр. 35 Лам 4/3 Пелагонка 2, Битола.

Содржината го одразува законодавството на Република Северна Македонија со состојба во ноември 2026 година. Прописите може да се изменат; за конкретен случај проверете го тековниот текст на актот или консултирајте овластен советник.

Содржината е образовна и информативна и не претставува даночен, правен или сметководствен совет. Примерите се илустративни.

Неовластено копирање, дистрибуција или препродажба на оваа книга не е дозволено.

ПРИМЕРОК

Содржина

Ова е примерок: корица, импресум и првата глава. Целата книга е достапна на Академија, во каталогот Книги.

1. Лекција S1.1 – Место на промет на услуги: логика и докази

ПРИМЕРОК

ГЛАВА 1

Лекција S1.1 – Место на промет на услуги: логика и докази

Пред да прашаш „колкав ДДВ“, прво прашај „каде е местото на прометот“. Ако местото на прометот на услугата е надвор од Република Северна Македонија, прометот не е оданочив со македонски ДДВ (ЗДДВ чл. 2 т. 1 – оданочив е прометот во земјата). Ако местото е во земјата, следува прашањето кој е даночен должник: вршителот или примателот. Модулот 15 од „ДДВ во пракса“ ги даде основните правила; тука ги применуваме на документи, книжења и гранични случаи.

Од 1.1.2024 важи новиот член 14 од ЗДДВ (неофицијален пречистен текст на УЈП, последна измена Сл. весник 267/2025). Тој разликува услуги кон даночен обврзник (B2B) и кон лице што не е даночен обврзник (B2C). За целите на местото на промет, како даночен обврзник се смета и лице што врши дејност или промет што не е оданочив по чл. 2 (чл. 14 ст. 1) – на пример странска компанија што не е регистрирана за ДДВ во својата земја, но врши стопанска дејност.

Ситуација	Место на прометот	ЗДДВ
B2B – општо правило	Каде што примателот (даночен обврзник) има вистинско седиште; ако услугата е кон негова подружница – местото на подружницата	чл. 14 ст. 2
B2C – општо правило	Каде што вршителот има вистинско седиште (или подружница од која ја врши услугата)	чл. 14 ст. 3
Услуги поврзани со недвижен имот (вкл. архитектонски услуги и надзор, посредување, проценка, хотелско сместување)	Каде што се наоѓа недвижноста – и за B2B и за B2C	чл. 14 ст. 4 т. 2
Влез на културни, спортски, едукативни настани, саеми (B2B)	Каде што настанот вистински се одржува	чл. 14 ст. 4 т. 5
Храна и пијалаци на лице место, кетеринг	Каде што услугата вистински се извршува	чл. 14 ст. 4 т. 9
B2C: консалтинг, сметководство, обработка на податоци, реклама, авторски права, телеком, радио/ТВ, услуги по електронски пат	Каде што корисникот има седиште, постојано живеалиште или престојувалиште	чл. 14 ст. 6
Комуникација само преку е-пошта	Не се смета за услуга по електронски пат	чл. 14 ст. 7

ПРИМЕРОК

Правилото е логично: B2B се оданочува таму каде што се троши (кај примателот), а за да го примениш мора да знаеш дали купувачот е даночен обврзник и каде е неговото седиште. Затоа во практиката не е доволен договор – потребни се докази за статусот на купувачот.

Пример 1 – B2B извоз. „Код Вардар ДООЕЛ“ од Скопје (регистриран за ДДВ) развива софтверски модул за германска GmbH. Купувачот е даночен обврзник со седиште во Германија → местото на прометот е во Германија (чл. 14 ст. 2). Македонски ДДВ не се пресметува. Во фактурата се наведува дека прометот не е предмет на оданочување во РСМ (место на промет во странство), а германскиот купувач го применува својот механизам.

Пример 2 – недвижност. Истата фирма изработува архитектонски проект за хотел во Охрид за австриска компанија. Услугата е поврзана со недвижен имот во РСМ → место на прометот е во РСМ (чл. 14 ст. 4 т. 2) и се пресметува македонски ДДВ 18 %, иако купувачот е странски.

Пример 3 – B2C консалтинг. Македонски сметководител дава онлајн консултации на физичко лице со живеалиште во Австрија. Според текстот на чл. 14 ст. 6, кај консултантските услуги кон лице што не е даночен обврзник местото е каде што корисникот има живеалиште → надвор од РСМ. Ова е за проверка во пракса, бидејќи ставот 6 не прави разлика по земја на корисникот, а вршителот мора да може да докаже каде живее клиентот.

ПРИМЕРОК

Доказ	Што покажува	Каде се чува
Договор / нарачка	Опис на услугата, страни, период – дали е консалтинг, развој, лиценца, недвижност	Досие на клиентот
ДДВ-број или регистрација на купувачот (за ЕУ: VIES проверка, печатена со датум)	Дека купувачот е даночен обврзник (B2B)	Прилог кон фактурата
Адреса на седиште / подружница	Каде е местото на прометот	Договор, извод од регистар
Фактура со ознака за место на прометот	Зошто нема македонски ДДВ	Книга на излезни фактури
Доказ за плаќање (СВИФТ / извод)	Дека прометот е реален и од кого е платен	Банкарска документација

> **Запомни:** Прво место на прометот, потоа должник. B2B → кај примателот (чл. 14 ст. 2); B2C → кај вршителот (ст. 3), освен исклучоците во ст. 4 и 6. Недвижност во РСМ → секогаш РСМ. Без доказ за статусот на купувачот нема сигурен извоз на услуга.

Ова е примерок од електронската книга. Целата книга, со сите глави и прилог, се купува во каталогот Книги на Академија.

Академија

Аневски Партнерс · 2026

ПРИМЕРОК